

Osnovi ekonomije

MSc Milena Stojić

mstojic@megatrend.edu.rs

Klasičana (britanska) politička ekonomija

- Predstavnicima su Peti, Smit, Rikardo, Sej i Mil.
- Bavila se rastom, razvojem i istraživanjem prirode i uzroka bogatstva naroda.

- Utemeljila je teoriju radne vrednosti
- Utvrdila da proizvodni rad predstavlja pravi izvor društvenog bogatstva
- Zasnovala teoriju slobodne konkurencije

Marksistička politička ekonomija

- Predstavnik je Karl Marks
- Karl Marks je utvrdio razliku između konkretnog i apstraktnog rada sadržanog u robi. Objasnio je suštinu upotrebne vrednosti, prometne vrednosti, vrednosti robe i cene.
- Akcenat na kapitalizmu
- Suština je teorija radne vrednosti, razgraničenje rada radnika i radne snage kao robe
- Utvrđuje se višak vrednosti

Marginalistička ekonomija

- Subjektivna škola ekonomije
- Predstavnik Dževnos, a istomišljenici Paereto i Maršal.
- Ističe subjektivni odnos čovek kao pojedinca prema stvarima koje služe zadovoljenju njegovih potreba
- Određuje ponašanje pojedinca zarad maksimiranja njegove korisnosti
- Kritikovanje monopola a podržavanje slobodne konkurencije

Neoklasična ekonomija

- Predstavnik je Alfred Maršal
- Tražnja određuje količinu koja će biti ponuđena na tržištu.
- Tražnja određuje količinu koja će biti ponuđena na tržištu. Od količine zavisi i visina troškova proizvodnje, a troškovi proizvodnje određuju vrednost, tj. cenu.
- Faktor vremena – definisan kao treći faktor koji osim tražnje i ponude utiče na vrednost robe (ako je kraći – veći uticaj tražnje, ako je duži rok – ponude)

Kejnzijanizam

- Zalaže se za intervenciju države samo dok se ne postigne puna zaposlenost a potom prepustiti slobodnoj konkurenciji. Obuzdati inflaciju i nezaposlenost.
- Predstavnik je Kejns
- Zalaže se za intervenciju države samo dok se ne postigne puna zaposlenost, a potom prepustiti slobodnoj konkurenciji.

Monetarizam

- Podsticanje na strani ponude, oslobađanje visokih poreza, slobodno delovanje tržišta. Definirati i kontrolirati ponudu novca na tržištu i van domašaja države.
- Ovaj pravac se suprotstavlja ekonomskom intervencionizmu.
- Rast ponude novca treba da prati rast bruto domaćeg proizvoda.